

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Gf. III. 30.091/2013/10. szám

A Debreceni Ítéltábla az elsőfokú eljárásban Dr. Szabó Miklós ügyvéd (ügyvéd címe), a másodfokú eljárásban Dr. Auner Tamás ügyvéd (ügyvéd címe) által képviselt felperes neve (felperes címe, Cg. ...) felperesnek - a Dr. Hajzer Edit ügyvéd (ügyvéd címe) által képviselt alperes neve (alperes címe, Cg. ...) alperes ellen vállalkozói díj megfizetése iránt indított perében a Debreceni Törvényszék 2012. december 12. napján kelt 6.G.40.099/2010/63. számú ítélete ellen az alperes részéről 64. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés alapján lefolytatott másodfokú eljárásban - tárgyaláson kívül, az alulírott napon megtartott tanácsülésen - meghozta a következő

ítéletet:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett részét megváltoztatja, a felperes keresetét teljes terjedelmében elutasítja.

Mellőzi az alperes állam által előlegezett kereseti-eljárási illeték megfizetésére kötelezését, és a felperes által fizetendő kereseti-eljárási illeték összegét 698 500 (hatszázkilencvennyolcezer-ötszáz) Ft-ra felemeli.

A felperes által az alperesnek fizetendő elsőfokú perköltség összegét 365 000 (háromszázhatvanötezer) Ft-ra felemeli.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az államnak - az illetékhatalóság külön felhívására - 148 000 (száznegyvennyolcezer) Ft állam által előlegezett fellebbezési-eljárási illetéket.

Kötelezi a felperest, hogy 15 (tizenöt) napon belül fizessen meg az alperesnek 57 150 (ötvenhétezer-százötven) Ft másodfokú perköltséget.

Ez ellen az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás:

A felperes, mint vállalkozó, és az alperes, mint megrendelő 2009. július 15. napján a „Sz. Általános Iskola felújítása, akadálymentesítése elektromos munkái a műszaki leírásban foglaltak szerint” tárgyában, 2009. július 30. napján a „P. Általános Iskola felújítási munkái - villanyszerelési munkák költségvetés alapján” vállalkozási szerződést kötöttek. Mindkét

szerződés az alperes által alkalmazott általános szerződési feltételek felhasználásával jött létre.

A felek a Sz. Általános Iskolában elvégzendő munka tekintetében a vállalkozói díjat nettó 10 000 000 Ft összegben, a teljesítési határidőt pedig 2009. október 10. napján határozták meg.

A P. Általános Iskolában végzendő munkák után a vállalkozói díjat nettó 14 766 417 Ft-ban, a teljesítési határidőt pedig 2009. szeptember 3. napján határozták meg.

Mindkét szerződésben rögzítették, hogy a vállalkozó az építési- műszaki tervekkel (engedélyezési és kivitelezési műszaki tervek), a részletes költségvetésben foglaltakkal összhangban köteles a munkákat megvalósítani.

A vállalkozó kijelentette, hogy a kivitelezéshez szükséges valamennyi műszaki és helyszíni információval rendelkezik, és az ajánlati árat - amelyet a vállalkozási szerződés tartalmaz - azok teljes körű ismeretében adta meg.

A szerződésben meghatározták, hogy a rögzített munkák módosulhatnak, az elmaradó munkákat a vállalási árból levonásként, a pótmunkákat többletként, a mellékletként csatolt egységáron számolják el.

A szerződés szerint a vállalkozó saját költségén köteles elvégezni a kivitelezési tervben szereplő, de a költségvetésből hiányzó munkákat (többletmunka), továbbá azokat a műszakilag szükséges munkákat is, amelyek nélkül a létesítmény rendeltetésszerűen nem használható.

A szerződő felek megegyeztek abban is, hogy a költségvetéstől eltérő, és műszaki szükségességből adódó többlet- és pótmunkákat a vállalkozó kizárólag a megrendelő jóváhagyó naplóbejegyzése után készíti el, és azt a naplóbejegyzésben foglaltaknak megfelelően számlázza le.

A felek megegyeztek abban is, hogy a kivitelezés befejezésekor átadás-átvételi eljárást folytatnak le, a vállalkozó köteles az átadás-átvételi eljárás időpontjáról a megrendelőt legalább két nappal előbb értesíteni, a megrendelő pedig köteles az eljárásra a jogszabályokban megjelölt szerveket meghívni. A teljesítés azon a napon tekinthető megtörténtnek, amikor a szerződő felek a közösen tartott műszaki átadás-átvételi jegyzőkönyvét aláírják.

Az átadás-átvételi eljárás sikeres befejezésének feltétele, hogy az átveendő létesítmény rendeltetésszerű használatra alkalmas legyen, és a mellékletként csatolt tervekkel, műszaki leírásokkal összhangban készüljön el. Ezen feltételek hiányában a megrendelő jogosult a kivitelezési munka átvételét megtagadni.

A felek a vállalkozó késedelmes teljesítése esetére kötbért kötöttek ki, mely a szamosszegi munka tekintetében 100 000 Ft/nap, a prügyi munka tekintetében pedig 500 000 Ft/nap, maximum a vállalkozói díj 50%-a.

A két vállalkozási szerződés alapján az átadás-átvételi eljárás lebonyolítását követően az alperes a felperesnek részben készpénzben, részben a felperesi számlaszámra átutalással, részben pedig engedményezési szerződés alapján a S. Kft. részére átutalással a teljes vállalkozói díjat, azaz 24 766 417 Ft-ot 2009. szeptember 28. és 2010. március 5. napja között teljesítette.

A felperes az alperessel szemben 2010. március 19. napján bocsátotta ki az összesen bruttó 10 515 671 Ft összegű díjbekérő pro forma számlát, melyből 6 659 528 Ft a P.-i Általános Iskolában, 3 856 143 Ft pedig a Sz.-i Általános Iskolában végzett vállalkozói munkával kapcsolatban került kiállításra.

Az alperes a pro forma számla befogását, a pótmunka jogcímén követelt vállalkozói díj jogalapját és összegét elutasította a 2010. április 1. napján kelt írásbeli nyilatkozatában, egyben a pro forma számlát visszaküldte.

A felperes az alperessel szemben a Hajdú-Bihar Megyei Bírósághoz 2010. május 14. napján nyújtotta be keresetlevelét, melyben az alperest a pro forma számla szerinti vállalkozói díj megfizetésére kérte kötelezni.

Az alperes a felperesi kereset elutasítását, és felperes perköltségben történő marasztalását kérte.

Hivatkozása szerint a szerződések átalánydíjas jellege kizárja, hogy a vállalkozó utóbb jogalap nélkül újabb követeléssel álljon elő azzal, hogy a vállalási áron nem volt a munka elvégezhető.

A felperes terhére esik, hogy esetlegesen a szerződés aláírásakor nem megfelelően mérte fel a munka nagyságát, költségvonzatát, vagy tudatosan alacsonyabb árat adott meg a munka elnyerése érdekében.

A tervtől való részleges eltérés, vagy az egyes munkanemeken belül teljesített mennyiségi eltérés nem ad alapot az átalánydíj növelésére, átalánydíj esetén a kikötött díjon felül csak a pótmunkák ellenértéke számolható el, a felek utóbb nem térhetnek át a tételes elszámolásra.

Beszámítási kifogást terjesztett elő a Sz.-i Általános Iskolában elmaradt munka miatt 1 602 720 Ft összegben, a felperes késedelmes teljesítésére tekintettel a szamoszegi munka esetében 4 600 000 Ft, a prügnyi munka vonatkozásában pedig 7 383 209 Ft összeg erejéig.

Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 1 850 129 Ft-ot, annak 2010. május 14. napjától a kifizetés napjáig járó, a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamatát. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította.

Kötelezte a felperest 298 100 Ft perköltség megfizetésére, a felperest 519 900 Ft, az alperest pedig 111 000 Ft állam által előlegezett kereseti eljárási illeték megfizetésére.

Rögzítette a felek közötti két vállalkozási szerződés lényeges tartalmát. Azt állapította meg, hogy a Sz.-i Általános Iskolában a felperes a tervdokumentációban rögzített munkán túl elvégezte a tornaterem felőli épületszárny teljes erősáramú és gyengeáramú rekonstrukcióját, számítástechnikai termet alakított ki, a fűtési rendszert a tervdokumentációban rögzítettekén túl korszerűsítette (mágnes szelepeket, termosztátokat épített be), elvégezte a hangszórórendszer kialakítását, a tűzjelző- és betörésvédelmi rendszerek kiépítését, és az ehhez szükséges tervdokumentációt elkészítette. Ezen munkák vállalkozói díja 2 170 961 Ft.

A felperes a szerződésben meghatározott mennyiségű lámpatesteknél kevesebbet szerelt fel, az így elmaradt munka szerződés szerinti vállalkozói díja 1 404 646 Ft.

A szerződésben meghatározott teljesítési határidőhöz képest a felperes 23 nap késedelemmel teljesített, a munka a rendeltetésszerű használatra 2009. november 3. napján volt alkalmas, a szerződés műszaki tartalmán túl végzett kivitelezés időszükséglete 20 munkanap volt, a felperes felróható késedelme 3 nap, a késedelmi kötbér összege 300 000 Ft.

A P.-i Általános Iskolában a 91. számú tanterem számítástechnikai teremként került kialakításra, a meglévő betörésvédelmi rendszer átalakítása helyett a felperes új rendszert

épített ki, elvégezte a telefon, hangszórórendszer kiépítését, a harmadik kazán helyének villamos kialakítását, a gázkazánok időjárás szerinti szabályozását, villamos kiépítését. Az így elvégzett munka vállalkozói díja 1 450 134 Ft.

A 91. számú tanteremben a betervezett lámpatestek, csatlakozóaljzatok beépítése elmaradt, melynek szerződés szerinti vállalkozói díja 66 320 Ft.

A P.-i Általános Iskolában (az elsőfokú bíróság ítélete indokolásában elírásból eredően Sz.-iként megjelölt) a teljesítés 2009. szeptember 11. napján volt a rendeltetésszerű használatra alkalmas állapotban, a felperes pótmunka végzése a teljesítési határidőt 10 nappal növelte, ezért a felperes oldalán késedelmes teljesítés nem állapítható meg.

Az elsőfokú bíróság a Ptk. 389. §-a, 407. §-a, 403. § (4) bekezdése, a Legfelsőbb Bíróság XXXII. számú Polgári Elvi Döntése alapján, és eseti bírósági döntésekre hivatkozva úgy foglalt állást, hogy a felperes nem tarthat igényt azon vállalkozói díjra, amely abból ered, hogy a szerződéskötést megelőzően nem mérte fel kellőképpen az elvégzendő munkát és költségkihatásokat, vagy a reális piaci árnál alacsonyabb összegben vállalta a kivitelezést.

Az olyan műszaki szükségességből elvégzett munka díját azonban igényelheti, amelynek felmerülésére előzetesen, kellő gondossággal mellett sem lehetett számítani. Ezen túl igényt tarthat azon pótmunkák díjára, melyeket a szerződéskötést követően adott megrendelésre végzett el, így értelemszerűen nem képezték a peres felek szerződésének műszaki tartalmát.

Az elsőfokú bíróság az így elvégzett munka mennyiségét, annak díját, illetve azt, hogy az a tervdokumentációban nem szereplő, így szerződés műszaki tartalmát nem képező munka, valamint az elmaradt munka mennyiségét, díját, P.J. igazságügyi szakértő aggálytalanak talált, kiegészített és pontosított szakvéleménye alapján állapította meg.

A felperesnek új szakértő kirendelése iránti további bizonyítási indítványát pedig elutasította. Álláspontja szerint a Pp. 182. § (3) bekezdésében írt feltételek nem állnak fenn, az a körülmény pedig, hogy a fél álláspontját a szakértői vélemény nem támasztja alá, önmagában nem ad alapot újabb szakértő bevonására.

A felperes kifogásai elsősorban a munkák teljes egészében történő ismételt tételes elszámolására vonatkoztak, a perben azonban ennek nem volt helye.

A késedelmi kötbérigény tekintetében a Pp. 164. § (1) bekezdése, a Ptk. 405. § (3) és (4) bekezdése alapján úgy foglalt állást, hogy a vállalkozó teljesítése abban az időpontban állapítható meg, amikor - az utóbb eredményes - átadás-átvételi eljárás megkezdődött.

A rendeltetésszerű használatra alkalmasság időpontját a meghallgatott tanúk (Sz.J., Sz.B.-né, Sz.A. és J.T.) vallomása alapján állapította meg.

Az ítélet ellen az alperes nyújtott be fellebbezést.

Fellebbezésében kérte az elsőfokú bíróság ítéletének részbeni megváltoztatását, a felperesi kereset teljes elutasítását, és a felperes perköltség viselésére kötelezését.

Az volt az álláspontja, hogy az elsőfokú bíróság ítélete megalapozatlan, a tények és a feltárt bizonyítékok alapján téves jogkövetkeztetésen alapul.

Az igazságügyi szakértői véleményben foglaltakat az alperes nem fogadta el, a szakvéleményben és az elsőfokú bíróság ítéletében pótmunkaként meghatározott munkanemek - szerinte - nem minősülnek pótmunkának. A szakértő a pótmunka fogalmát a 2012. szeptember 13. napján kelt kiegészítő szakértői véleményében - a szakvélemény keltekor már hatályon kívül helyezett - 290/2007. (X.31.) Korm. rendelet alapján határozta

meg, mely szerint a pótmunka a szerződés alapját képező dokumentációban nem szereplő, külön megrendelt munkatétel.

Az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy a szerződések műszaki tartalmát a tervdokumentációban és a szerződések mellékletét képező költségvetésben foglaltak képezték.

Az elsőfokú bíróság által pótmunkaként meghatározott munkanemek mindegyikét tartalmazza az építési dokumentáció, azok vagy a költségvetésben, vagy a műszaki leírásban, vagy a tervekben szerepelnek, így nem minősülhetnek pótmunkának.

A tűzvédelmi rendszer és a riasztórendszer kiépítését pedig a mindkét szerződéshez kapcsolódó költségvetés tartalmazta.

A P.-i Általános Iskola vonatkozásában a felperes „a meglévő riasztórendszer bontására, helyreállítására, üzembe helyezésére”, valamint „analóg intelligens tűzjelző központ vezetékelésére, bekötésére, engedélyezésére, tervezésére és üzembe helyezésére” vállalkozott (költségvetés 74., 75. tételszáma).

Sz. esetén a költségvetés úgy fogalmaz, hogy „tűzjelző rendszer és riasztórendszer kompletten” (költségvetés 79., 80. tételszáma).

Az a körülmény, hogy a P.-i Általános Iskola esetén a meglévő riasztó nem volt bővíthető, a felperes terhére esik, mert a munka elvégzéséhez szükséges szakértelemmel rendelkeznie kell.

A szakértő az elsőfokú eljárás során nem adott műszakilag elfogadható indokolást arra, hogy a tűzjelző és a riasztórendszer kiépítését miért sorolta a pótmunkák közé, válaszában az szerepelt, hogy a szerződött összegből nem lehetett megvalósítani a kivitelezést. A szakértő is úgy nyilatkozott, hogy a felek szerződése kiterjedt a tűzjelző és riasztó kiépítésére, a szakvéleményben ugyanis az szerepel, hogy a szerződött összeghez képest mennyi volt a kivitelezés tényleges költsége.

Mindkét beruházás műszaki leírása tartalmaz számítástechnika terem kialakítására vonatkozó megrendelői igényeket. A szamosszegi műszaki leírás rendelkezik továbbá hangszóró kiépítéséről is, tehát itt sem új megrendelői igények jelentkeztek.

Az elsőfokú bíróság figyelmen kívül hagyta, hogy egy munkanemet csak akkor lehet pótmunkának minősíteni, ha a megrendelő a szerződéskötést követően a vállalkozótól azt megrendelte. Ezt a felperes a per során nem tudta igazolni, a szakértői vélemény is azt rögzíti, hogy a felperes az alperestől a vitatott munkák elvégzésére megrendelést nem kapott.

Az alperes fellebbezése szerint jogkérdés, és nem szakkérdés annak megítélése, hogy az adott munkanem pótmunkának minősül-e, a bíróságot a szakértői vélemény nem köti, az ítélelhozatalakor nem hagyatkozhat kizárólag a szakvéleményben foglaltakra.

Az alperes álláspontja szerint az elsőfokú bíróság ítélete az alperesi beszámítási kifogás vonatkozásában sem megalapozott.

Álláspontja szerint a felperes az alperes felé nem tett eleget a készre jelentési kötelezettségének, a felek között az eredményesnek minősíthető átadás-átvételi eljárás megkezdése és befejezése ugyanazon a napon történt, Sz. esetén 2009. november 25-én, P. esetén pedig 2009. október 15-én.

Az, hogy az alperes a fővállalkozónak esetlegesen már korábban megkísérelte átadni a munkát, nem releváns, a felperes teljesítésének időpontját nem bizonyítja. Az alperes többek között a felperes késedelmes teljesítése miatt nem tudta megrendelőjének átadni a munkát.

A Ptk. 405. § (3) bekezdésétől a felek eltérhetnek. Mindkét vállalkozási szerződés 25. pontja azt rögzíti, hogy a teljesítés azon a napon tekinthető megtörténtnek, amikor a felek az átadás-átvételi jegyzőkönyvet aláírják.

Az elsőfokú bíróság által meghatározott határnapok után sem volt rendeltetésszerű használatra alkalmas állapotban egyik épület sem. A prügai tűzjelző vonatkozásában a tűzoltóság az engedélyt 2009. szeptember 28. napján adta meg, engedély hiányában az épületet nem lehetett használatba venni.

A Sz.-i Önkormányzat által 2009. november 3. napján felvett jegyzőkönyv is azt rögzíti, hogy a tűzérzékelő berendezések hiánya miatt a tanítás nem kezdődhet meg, a tűzoltósági engedély meglétét követően a létesítmény használatba vehető.

Álláspontja szerint a felperes kése delme a szamosz z egi beruházás vonatkozásában 2009. november 25. napjáig tart, a kése delmes napok száma 46, a kötbér összege 4 600 000 Ft; a prüg y i beruházás vonatkozásában 2009. október 15. napjáig tart, a kése delmes napok száma 42, a kötbér összege 7 383 209 Ft.

Amennyiben az ítélőtábla a teljesítés időpontjával kapcsolatban az elsőfokú bíróság álláspontját elfogadja, abban az esetben is hibákat vétett az elsőfokú bíróság a kimentett napok számának meghatározásakor.

A kiegészítő szakvélemény szerint a sz.-i pótmunka miatt a felperes 19 nap kése delmet igazolt, így az elsőfokú bíróságnak 4 nap kése delmet és 400 000 Ft kötbért kellett volna beszámítania.

Ellentmondásos és érthetetlen az, hogy a kiegészítő szakvélemény Sz. vonatkozásában azt állapította meg, hogy a tűzvédelmi rendszer kiépítését a felperes a szerződött összeghez képest 691 972 Ft-tal kevesebből meg tudta oldani, ehhez képest a szakvélemény mégis elszámol 425 munkaórát. Így az elsőfokú bíróságnak a kivitelezés időtartamát csökkentenie kellett volna a tűzjelzőre vonatkozó 425 munkaórával, és ennek megfelelően 13 nap kése delmet kellett volna igazoltnak tekintenie.

A prüg y i beruházás tekintetében a rendeltetésszerű használatra alkalmasság időpontját a bíróság a meghallgatott tanúk vallomása alapján állapította meg. Sz.A. és J.T. hivatkozott tanúk viszont azt mondták el, hogy a tűzjelző és a riasztórendszer az oktatás napján volt használatra kész állapotban, a csatolt jegyzőkönyv szerint az oktatás 2009. szeptember 17. napján volt, ennél korábbi teljesítési időpont nem határozható meg. Így a felperes kése delme 4,5 napban határozható meg, a fizetendő kötbér összege 2 250 000 Ft.

Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság figyelmen kívül hagyta a vállalkozási szerződéseknek azt a rendelkezését is, mely szerint „ha a fél a szerződés sz e g e s z e g é s k ö v e t k e z m é n y e i n e k e l h á r í t á s a , v a g y e n y h í t é s e é r d e k é b e n a m á s i k f e l e t a s z e r z ö d é s s z e r ű t e l j e s í t é s a k a d á l y á r ó l , i l l e t v e a k é s e d e l m e e l ő r e l á t h a t ó i d e j é r ő l e l v á r h a t ó i d ő b e n n e m t á j é k o z t a t j a , a k ö t b é r 50%-a akkor is jár, ha a fél a felelősség alól magát egyébként kimenti”.

A felperes nem bizonyította, hogy az alperest tájékoztatta a várható kése dele m ről, így a szerződés szerint a szamosz z e g i beruházás vonatkozásában 2 300 000 Ft, a p.-i beruházás tekintetében pedig 3 691 604 Ft kötbér fizetési kötelezettsége keletkezett.

A Sz.-i Általános Iskolában meglévő lámpatestek vonatkozásában a felperes a 2012. október 14. napján kelt 59. sorszámú beadványában elismerte a fel nem szerelt lámpatestek értékét 1 494 080 Ft-ban. A felperesi elismerésre tekintettel az elsőfokú bíróságnak nem a szakértői véleményben meghatározott 1 404 646 Ft-tal, hanem ezzel az összeggel kellett volna csökkentenie a felperes részére kiszámolt vállalkozói díj összegét.

A felperes csatlakozó fellebbezésében elsődlegesen a Pp. 252. § (2) bekezdése alapján az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezését, a per újabb tárgyalására, és újabb határozat hozatalára utasítását kérte, állítva, hogy a kirendelt szakértő nem a szakterületére eső szakértői véleményt adott, társszakértőt nem vont be, a szakvéleménye olyan alapvető hibákat (pl.: számítási hiba) tartalmaz, amely az egész szakértői vélemény megfelelőségét megkérdőjelezi.

Másodlagosan az elsőfokú bíróság ítéletének részbeni megváltoztatását, az alperes 10 515 671 Ft tőke megfizetésére kötelezését kérte.

Részleteiben is vitatta a szakértői vélemény megállapításait, a felróható 3 nap késedelem megállapítását, Sz. esetében arra alapítottan, hogy az érintésvédelmi jegyzőkönyvek alapján 12 nap késedelem állapítható meg, de a felperes olyan munkákat végzett el, amely a szerződés műszaki tartalmát meghaladta.

A 2009. november 3-i időpont pedig csak a rendszerek kioktatásának napja, de az érintésvédelmi jegyzőkönyvek korábbi készültséget igazolnak.

Az ítéletábra a felperes csatlakozó fellebbezését a 2013. október 31. napján kelt és 2013. november 22. napján jogerőre emelkedett Gf.III.30.091/2013/7. számú végzésével elutasította.

Az alperes fellebbezése alapos.

A felperesi csatlakozó fellebbezés elutasítása folytán az ítéletábrának az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (3) bekezdésére figyelemmel a fellebbezési kérelem, illetőleg ellenkérelem korlátai között kellett felülvizsgálnia, azaz a másodfokú eljárásban csak abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy az elsőfokú bíróság által megítélt vállalkozói díj a felperest megilleti-e.

Az ítéletábra az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást az alábbiakkal egészíti ki:

A Sz.-i Általános Iskolában A.P. szakfelülvizsgáló (a 2009. október 20. és 21. napján végzett vizsgálat alapján) 2009. október 26. napján állított ki vizsgálati jegyzőkönyvet az 1000 V-nál nem nagyobb feszültségű villamos berendezések érintésvédelmi-szabványossági felülvizsgálatáról.

A Sz.-i Általános Iskola felújításával összefüggésben a műszaki átadás-átvételt 2009. november 2. napján kezdték meg, a műszaki ellenőr az átadás-átvétel megkezdését rögzítette, azzal azonban, hogy a teljes átvételre a mellékelt hiánypótlási jegyzékben felsorolt munkák teljesítéséig nem került sor.

Rögzítette, hogy az átadott vizsgálati jegyzőkönyvek alapján az iskolában a tanítás megkezdődhetne, de a tűzérzékelő (füstérzékelő) berendezések hiánya miatt az iskolában a tanítás nem kezdhető meg, a füstérzékelő berendezések felszerelése, valamint a tűzoltóság engedélyének megléte után az iskolában a tanítás megkezdődhet, a létesítmények használatba vehetőek. A műszaki átadás-átvétel folytatását 2009. november 17. napjára tűzték ki.

A hiánypótlási jegyzőkönyvben szerepel (többek között), hogy az „A” épületben a tűzérzékelők nincsenek felszerelve, a mozgásérzékelők hiányoznak. Az ezt követően felvett jegyzőkönyv szerint a műszaki átadás-átvétel 2009. november 25. napján fejeződött be.

A Sz.-i Általános Iskolában 2009. november 3. napján tartottak oktatást a kiépített tűzjelző, riasztórendszer használatához szükséges információkról és a kezelési útmutatók átadásáról. Az oktatás megtörténtét a 2009. november 3. napján felvett oktatási jegyzőkönyv igazolja.

A Sz.-i Általános Iskolában a felek közötti vállalkozási szerződés alapján végzett munkákról az alperes hivatalos helyiségében, 2009. november 25. napján vettek fel teljesítésigazolást, melyben azt állapították meg, hogy a felperes, mint vállalkozó a szerződésben megfogalmazott feladatait 2009. november 25. napján teljesítette, az átadás-átvételi jegyzőkönyv alapján a vállalkozó a végszámla benyújtására jogosult, a műszaki átadás-átvétel megtörtént, a kivitelező I. osztályú minőségben a költségvetés alapján a munkákat elvégezte. A teljesítésigazolás megnevezésű okiratot mind a felperes, mind az alperes részéről cégszerűen aláírták.

A P.-i Általános Iskolában Ajtai Péter szakfelülvizsgáló 2009. szeptember 3. napján állított ki vizsgálati jegyzőkönyvet az 1000 V-nál nem nagyobb feszültségű villamos berendezések érintésvédelmi- szabványossági felülvizsgálatáról.

A P.-i Általános Iskolában a riasztórendszert kezelő személyzet kioktatásáról oktatási jegyzőkönyvet 2009. szeptember 17. napján vettek fel.

A P.-i Általános Iskola tekintetében a műszaki ellenőr az átadási dokumentáció hiánypótlását a fővállalkozó felé 2009. szeptember 25. napján állította ki, eszerint az elektromos tűzjelző átadási dokumentációja hiányzik.

A P.-i Általános Iskola esetében a tűzjelző berendezés létesítésére a Hivatásos Önkormányzati Tűzoltóság ... 2009. szeptember 28. napján adott engedélyt.

A P.-i Általános Iskolában végzett szerződés szerinti munkákról 2009. október 15. napján az alperes hivatalos helyiségében vettek fel - a Sz.-i Általános Iskolában végzett munkákról adott teljesítésigazolással azonos tartalmú - teljesítésigazolást. Ezen teljesítésigazolást a peres felek képviselői szintén cégszerűen aláírták.

A tűzoltóhatóság felé 2009. november 9. napján tett bejelentést a tűzjelző rendszer kivitelezésének elkészüléséről a tervező E. Kft. ügyvezető igazgatója és kérte, hogy a használatbavételi eljárást (telefonon történt egyeztetés alapján) 2009. november 9. napján folytassák le.

A használatbavételi engedélyt pedig a 2009. november 9. napján megtartott helyszíni szemle alapján a tűzoltóság 2009. november 12. napján adta ki.

A felperes az alperes felé a szerződés szerinti készre jelentési kötelezettségének nem tett eleget. A sz.-i beruházás esetében a tűzjelző rendszer engedélyeztetése szükséges volt, ehhez a tervdokumentáció átadása a tűzoltóság részére elengedhetetlen volt. A felperes a tervdokumentációt B.-ről nem hozta el, állítása szerint azért, mert a korábbi munkái ellenértékét az alperes nem egyenlítette ki. A felperes törvényes képviselőjének előadása szerint a kivitelezés elkészült, csak ekkor már azért nem foglalkoztak vele, mert ők (az alperes) sem foglalkoztak velük, a díjukat nem fizették ki (46. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyv, 8. oldal 1.-2. bekezdése).

Az ítéletábra a vállalkozási szerződések teljesítésének időpontja, illetve a rendeltetésszerű használatra alkalmas állapot tekintetében az e körben figyelembe vehető körülményekkel egészítette ki az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást, elsődlegesen a

rendelkezésre álló okiratok alapján, illetve részben a felperesi törvényes képviselő előadásának figyelembevételével, ezért a tényállás kiegészítésének indokait a Pp. 239. §-a szerint alkalmazandó Pp. 193. §-a alapján mellőzi.

A felek mindkét vállalkozási szerződés tekintetében teljes bizonyító erejű magánokiratba foglaltan (Pp. 196. § (1) bekezdés d.) pontja) állítottak ki teljesítésigazolást. Az okirat teljes bizonyító erejű magánokirati jellegére tekintettel az eljárás során a felperest terhelte annak bizonyítása, hogy a teljesítésigazolásnál korábbi időpontban részéről a vállalkozási szerződések teljesítése megtörtént, illetve az általa végzett beruházások rendeltetésszerű használatra alkalmas állapotban voltak.

Az ítélet tábla álláspontja szerint az alperesi fellebbezési érvelés teljes körű vizsgálata szükségtelen, hiszen csak annak megítélése szükséges, hogy a felperest az elsőfokú bíróság által megállapított vállalkozói díj megilleti-e.

Az elsőfokú bíróság a P.-i Általános Iskola (elírásból eredően Sz.-iként megjelölt) tekintetében 2009. szeptember 11. napján állapította meg, hogy a felperesi teljesítés rendeltetésszerű használatra alkalmas állapotban volt. Ezen álláspontját az általa meghallgatott tanúk vallomásaival indokolta (elsőfokú bíróság ítélete indokolása 8. oldal utolsó bekezdése).

A meghallgatott tanúk (Sz.A., J.T.) azt igazolták, hogy az oktatás időpontjában fejeződött be a kivitelezés, amely okirattal igazoltan 2009. szeptember 17. napján történt meg. A bizonyítási teherre és kötelezettségre figyelemmel a felperes ezen időpontnál korábbi szerződésszerű teljesítési időpontot igazolni nem tudott.

Kizárólag az elsőfokú bíróság álláspontjából kiindulva, miszerint a P.-i Általános Iskola vonatkozásában 2009. szeptember 17. napjánál korábbi felperesi teljesítés nem állapítható meg, és amennyiben elfogadunk felperesi pótmunkára 10 napi munkavégzést, 4 napos késedelemre az alperes kötbérigénye, így a beszámítási kifogása alapos. A 4 nap késedelem alapján pedig a fizetendő kötbér összege 2 000 000 Ft, amely az elsőfokú bíróság által 1 850 129 Ft összegben megállapított vállalkozói díj összegét meghaladja.

Erre tekintettel az alperes minden további fellebbezési érvelésének részletes értékelése nélkül is az állapítható meg, hogy az elsőfokú bíróság indokai alapulvételével is téves az elsőfokú bíróságnak az az álláspontja, hogy a P.-i Általános Iskola tekintetében a felperes oldalán késedelmes teljesítés nem állapítható meg. Ennek a vállalkozási szerződésnek a teljesítésével összefüggésben is a felperes terhére róható legalább 4 nap késedelem. Ebből eredően pedig (az alperesi beszámítási kifogás alaposága folytán) a felperest az általa végzett pótmunka után további vállalkozói díj nem illeti meg.

Az alperesi fellebbezési érveléssel összefüggésben az ítélet tábla annyit jegyez meg, hogy az alperes érvelése abban a tekintetben helytálló, hogy az építőipari kivitelezési tevékenységről, az építési naplóról és a kivitelezési dokumentáció tartalmáról szóló 290/2007. (X.31.) Korm. rendelet a szakvélemény előterjesztésekor már nem volt hatályban, hiszen azt a 191/2009. (IX.15.) Korm. rendelet 41. § (7) bekezdése 2009. október 1. napjától hatályon kívül helyezte. A szakértőnek azonban a szakvélemény készítésekor nem a szakvélemény készítésének időpontjában, hanem az általa vizsgált kivitelezési tevékenység elvégzésének időpontjában irányadó rendelkezéseket kellett alapul

vennie, ezért bár ezen alperesi hivatkozás helytálló, az abból levont következtetés azonban téves.

Mindezek alapján az ítélet tábla az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezett részét a Pp. 253. § (2) bekezdés II. fordulata alapján megváltoztatta, és a felperes keresetét teljes terjedelmében elutasította.

Pernyertessége folytán mellőzte az alperes állam által előlegezett kereseti eljárási illeték megfizetésére kötelezését, és a Pp. 78. §-ára figyelemmel a teljes pervesztességhez igazodóan felemelte a felperes által fizetendő kereseti eljárási illeték összegét.

A felperes az elsőfokú eljárás során a kereseti kérelmét 11 641 326 Ft-ra felemelte, ezen összeghez igazodóan határozta meg az ítélet tábla a felperes által fizetendő kereseti eljárási illeték összegét.

A felperes pervesztességére tekintettel az elsőfokú eljárás során felmerült és általa előlegezett szakértői díjat, valamint tanúdíjat viselni tartozik, és a teljes pervesztességéhez igazodóan köteles az alperesnek az elsőfokú eljárás során felmerült perköltségét (ügyvédi munkadíj) megtéríteni.

Az alperes a fellebbezésében az elsőfokú bíróság által megállapított ügyvédi munkadíjat nem sérelmezte, ezért az ítélet tábla abból kiindulva, és a teljes pernyertességet alapul véve a felperes által az alperesnek fizetendő elsőfokú perköltség összegét 365 000 Ft-ra felemelte.

Az elsőfokú bíróság ún. kisítélete szerint a felperes által az alperesnek fizetendő elsőfokú perköltség összege 217 100 Ft, és az elsőfokú bíróság ítélete indokolása alapján is ilyen összegű perköltség megállapítása határozható meg. Ezzel szemben a felek részére kézbesített ítéletben a felperes által fizetendő perköltség összege (véltétően elírásból eredően) 298 100 Ft.

Az ítélet tábla az elsőfokú ítélet indokolása szerinti perköltség összeget vette figyelembe.

A fellebbezés előterjesztését követően az elsőfokú bíróság az alperesnek illetékfeljegyzési jogot engedélyezett, fellebbezése eredményességére tekintettel a költségmentesség alkalmazásáról a bírósági eljárásban szóló 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése, és a Pp. 78. §-a alapján a pervesztes felperes köteles megtéríteni az államnak a 148 000 Ft összegben előlegezett fellebbezési eljárási illetéket.

A pervesztes felperes a Pp. 239. §-a szerint alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdése alapján köteles megtéríteni a pernyertes alperesnek a másodfokú eljárással összefüggésben felmerült költségét, amelyet az ítélet tábla a pertárgyérték alapulvételével a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a.) pontja, (3)-(5) bekezdése, és a 4/A. § (1) bekezdése alapján bruttó 57 150 Ft ügyvédi munkadíjban állapította meg.

Az alperes fellebbezésében tárgyalás tartását nem igényelte, az ítélet tábla 2. sorszámú végzésének (melyben a tárgyaláson kívüli elbírálásról adott tájékoztatást) ismeretében sem kérte tárgyalást tartását. Tárgyalás tartását a felperes kérte csatlakozó fellebbezésében, a

csatlakozó fellebbezést azonban az ítélőtábla jogerős végzésével elutasította, erre figyelemmel a felek részéről tárgyalás tartására irányuló joghatályos kérelem nem került előterjesztésre.

A fentiekre figyelemmel az ítélőtábla a fellebbezést a Pp. 256/A. § (1) bekezdés f.) pontja alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

Debrecen, 2013. december hó 12. napján

Dr. Madarász Anna sk a tanács elnöke, Dr. Görög Attila sk előadó bíró, Dr. Riczu András sk bíró

A kiadmány hitelül:

Kiadó